

Patrick Genevey

KONSTRUEERIMINE ja ÕMBLEMINE

LÕIKE ALUSTÕED, KANGA LÕIKAMINE JA ÜHENDAMINE

PEGASUS

EESSÕNA

Meelas, sensuaalne, despootlik. Kas haarab ta teid kaasa?

Minimalistlikust karikatuurseni võib ta olla teie unistuste tipp või häving.

Kes ta on, kellel on teie üle nii palju võimu, ja võib anda teile ühiskonnas lausa kõrgema staatuse?

Seadustest, ettekirjutustest ja käskudest kammitsetuna liigutab ta meid hingepõhjani, muudab kadedaks ja võib kahjuks isegi ruineerida.

Aga muidugi – see on meie igapäevane sõber, kelle tõttu jääme hommikuti hiljaks, kes paneb meid kaupluseriulite vahel ringi jooksuma ja pead murdma, kui kehavormid hakkavad muutuma.

Elu läheb edasi ja aja jooksul hakkab ta meid kritiseerima, ignoreerima ning jätab lõpuks lihtsalt maha ...

Nimetan teda siis lõpuks nimepidi, aga sosistades, et teda mitte pahandada: see on mood, Mood, MOOD!

Ja lõpuks hakkab teda vihaga moonutama, teda, kes on pannud mind nii sageli punastama ning kannatama. Nüüd on minu kord väljendada talle oma armastust või viha, panna ta kannatama, nagu tema pani mind kannatama pärast ohjeldamatuid pidutsemisi!

Ma võitlen temaga ikka ja jälle, aga jääb lootus, et ühel päeval suudan ta kodustada ...

		EESSÕNA	3
		SISSEJUHATUS	9
KONSTRUEERIMINE			11
		TÖÖVAHENDID	12
		TARVIKUTE MÜÜJAD	13
		MÕÕTUDE VÕTMINE	14
1		PÕHILÕIKED	19
1	01	SIRGE SEELIKU PÕHILÕIGE	21
		Sirge seeliku põhilõige	22
1	02	PLUUSI PÕHILÕIGE	31
		Pluusi põhilõige	32
		Õla-kaelakaare-käeaugukaare joonte kontroll	44
		Põhilõige ilma õlasissevõtteta	46
		Veniva pluusi põhilõige	48
		Varruka põhilõige	50
1	03	PÜKSTE PÕHILÕIGE	57
		Pükste põhilõige	58
2		EDASIARENDUSED	69
2	01	SEELIKU PÕHILÕIKE MUUTMINE	71
		Voldiga seelik	72
		Vastandvoldiga seelik	74
		Hõlmikseelik	78
		Paanidega seelik	80
		Alt laienevate paanidega seelik	84
			4

2	02	PLUUSI PÕHILÕIKE MUUTMINE	89
		Pluusi põhilõike suurendamine: kleit, pintsak, mantel.....	90
2	03	SISSEVÕTETE ÜLEKANDMINE JA LÄBILÕIKED	95
		Sissevõtte ülekandmine küljejoonele.....	96
		Läbilõige õlajoonelt.....	98
		Printsesslõige.....	102
2	04	ÜLEKÄIGUD	107
		Lihtne ülekäik.....	108
		Kaherealine ülekäik.....	109
		Nööpaukude asukoha arvutamine.....	110
		Nööpide asukoha arvutamine.....	111
2	05	KAELAUGUD JA DEKOLTEED	113
		Kitsas, ovaalne ja figuurne kaelaauk.....	114
2	06	KRAED	117
		Püstkrae.....	118
		Kannaga krae.....	120
		Särgikrae.....	124
		Avatud särgikrae.....	126
		Ümarkrae.....	128
		Madrusekrae.....	130
2	07	VARRUKAD	133
		Särgivarrukas.....	134
		Puhvvarrukas.....	138
		Mansetiga puhvvarrukas.....	140
		Alt laienev varrukas.....	142
		Kimonovarrukas.....	144
		Nahkhiirekimono.....	148
		5	

2	08	PÜKSTE PÕHILÕIKE SUURENDAMINE JA MUUTMINE	151
		Klassikalised püksid	152
		Viigipüksid	154
		Taljest laiendamine	156
		Alt laienevad püksid	158
		Pükste laiendamine taljest põlveni	160
		Küljedrapeeringuga püksid	162
		Taljesissevõtte kustutamine	164
		Madalama talje konstrueerimine	168
		Tõmblukuga esikinnis	170
		Värvli konstrueerimine	172
		Lõikekohane värvel	174
2	09	LÕIKEKOHASED KANDID	177
		Pluusi lõikekohased kandid	178
		Madala taljega pükste lõikekohane kant	180
2	10	TASKUD	183
		Pealeõmmeldud tasku	184
		Pealeõmmeldud klapptasku	186
		Pealeõmmeldud lõõttasku	188
		Pealeõmmeldud fantaasiatasku	190
		Tasku küljeõmbluses	192
ÕMBLEMINE			195
3	ÕMBLEMISE TEOORIA JA ALUSED		197
		Väike õmblusleksikon	198
		Käsitsi õmblemise põhipisted	199
		Õmblusvead ja nende korrigeerimine	200
		Masina tundmaõppimine	201
		Masinõmblused	203
		Õmblused	204
			6

		Mõned definitsioonid	207
4		PRAKTILISED HARJUTUSED JA RÕIVASTE VALMISTAMINE	209
4	01	KUMMIGA SIRGE SEELIK	211
		Kummiga sirge seeliku lõige	212
		Kummiga seeliku ühendamine	214
4	02	PLIIATSSEELIK	217
		Pliiatsseeliku lõige	218
4	03	SÄRKPLUUS	223
		Särkpluusi lõige	224
		Särkpluusi ühendamine	234
4	04	SAFARIJAKK	245
		Safarijaki lõige	246
4	05	TÄISTOPITUD KÄSI	257
		Täistopitud käe lõige	258
		Täistopitud käe lõike väljalõikamine	264
		Täistopitud käe kokkuõmblemine	266
			7

SISSEJUHATUS

Pärast pikki mõtisklusi andsin kirele järele ja kirjutasin selle raamatu, mis aitaks ka teil oma unistusi ellu viia.

Panin kirja tarkused, mis olen saanud kolmekümne aasta jooksul tuttavatelt ja sõpradelt, kes kõik on oma iseloomuga isiksused ning on minu ümber praeguseni. Tänu nendele kohtumistele on mul Pariisi ühe moekooli õppejõuna olnud võimalik koguda väga erinevaid teadmisi. Need sadadele paberilehtedele laiali pillutatud tarkused ongi selle teose alus.

Olen alati soovinud muuta lõigete konstrueerimise lihtsaks, et see oleks kõigile jõukohane. Alates mõõtude võtmisest kuni lõigete valmimiseni saate siit abi etappide kaupa koos sadade selgitavate joonistega. Kangatükkide ühendamise harjutuste abil suudate paremini mõista rõivaeseme olemust.

Lisaväärtusena on minu kindel soov jagada teiega täistopitud käe tegemise täielikku õpetust. Mõödapääsmatu element, mis mannekeeni külge kinnitada, et varrukatega rõivaesemed oleksid täiuslikud ja loomuliku käejoonega, millesarnast pole ma kaubandusest kunagi leidnud.

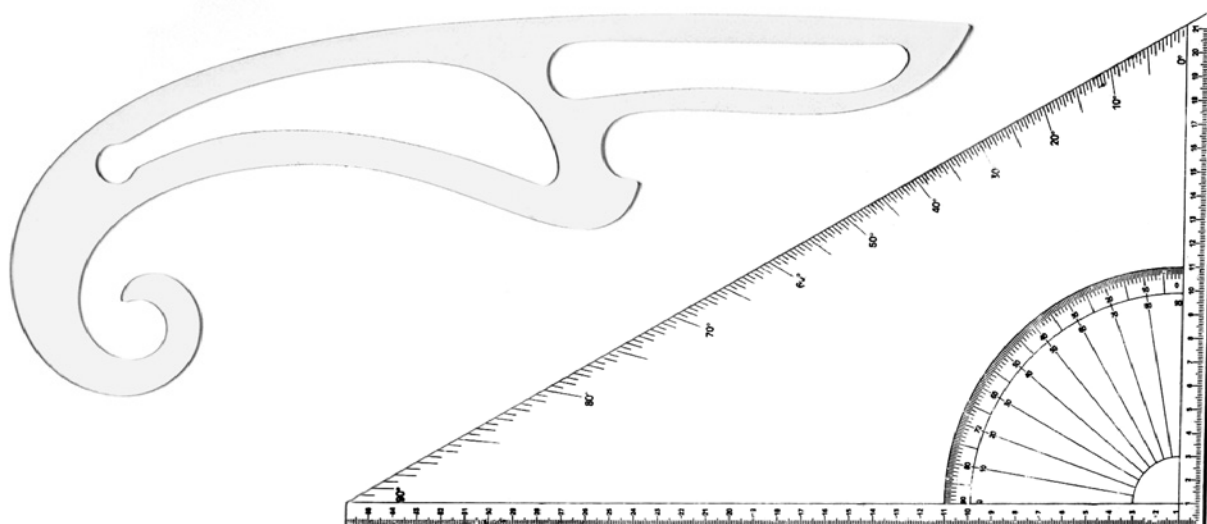
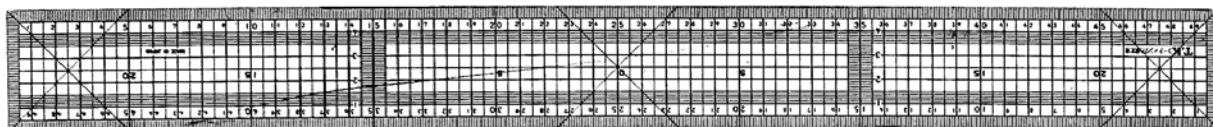
Soovin häid loominguelamusi ja tegutsemisnaudingut!

KONSTRUEERIMINE

TÖÖVAHENDID

- Tikkimiskäärid (9 cm)
- Rätsepakäärid (24 cm)
- Joonlaud (1 m)
- Läbipaistev ruudustikuga joonlaud (50 cm või 60 cm)
- Läbipaistev lekaal (kaarega BO2143, 43 cm)
- Suur painduv nurklaud Kearing TP 36
- Rätsepa mõõdulint
- Kopeerratas
- Augustaja
- Pakk erinevaid Milwardi nõelu
- Pakk kolme lehega kopeerpaberit (punane, sinine, valge)
- Rull läbipaistvat paberit (kalkat)
- Rull läbipaistvat kleeplinti
- Rull valget jõupaberit (10 m)
- Pakk Bohini-margi pikki eriti peenikesi nõelu
- Vahetatava söega harilik pliiaats (0,5 cm)
- Peenike harilik pliiaats HB
- Sõrmkübar
- Valge kustukumm
- Sinine ja punane markerpliiaats Pilot Sign Pen

TARVIKUTE MÜÜJAD*

■ HAMON

Cléry tänav 54, Pariis 75002

Tel 01 4233 2759

□ hamon-paris.com

Pakub ammendava valiku õmblustarvikuid.

Mannekeen Cléo, papp jm.

■ ALGIL

Faubourg Poissonnière tänav 62,

Pariis 75010

Tel 01 4824 7524

□ Stilistidele ja modelleerijatele vajalike

tarvikute kauplus. Kaetud nõöbid,

tekstiilid, mustrikangad.

■ SOCOLATEX

Bourg l'Abbé tänav 12, Pariis 75003

Tel 01 4804 9737

□ Valmisriiete, korsettide ja

rätsepate tarvikud.

■ PAPETERIE DU TEXTILE

Réamuri tänav 61–63, Pariis 75002

Tel 01 4236 3752

□ Klassikaline bürootarvete kauplus.

■ IDM

Française'i tänav 8, Pariis 75002

Tel 01 4233 9567

□ idmmercerie.com

Õmblus- ja lisatarvikud, Dyloni värvid.

■ KARNALUKS

K. A. Hermann 1, 10121 Tallinn

Tel 601 3373

□ shop.kl24.ee

■ ABAKHAN FABRICS

Poed Tallinnas, Tartus ja Pärnus

□ abakhan.ee

■ NÖÖBIMAJA

Veerenni 29, 10135 Tallinn

Tel 627 5000

□ nobitex.com

■ ARMATOR

Veerenni 29a, 10135 Tallinn

Tel 627 6511

□ armator.eu

* Teise tulpa on kohandatud info Eestis tegutsevatest tarvikumüüjatest. – *Toimetaja märkus.*

MÕÕTUDE VÕTMINE

EESMÄRK

Mõõtude võtmise eesmärk on teada saada kehaosade ümbermõõdud ja kõige olulisemate punktide asukohad, et joonistada pluusi, seeliku ning pükste lõige.

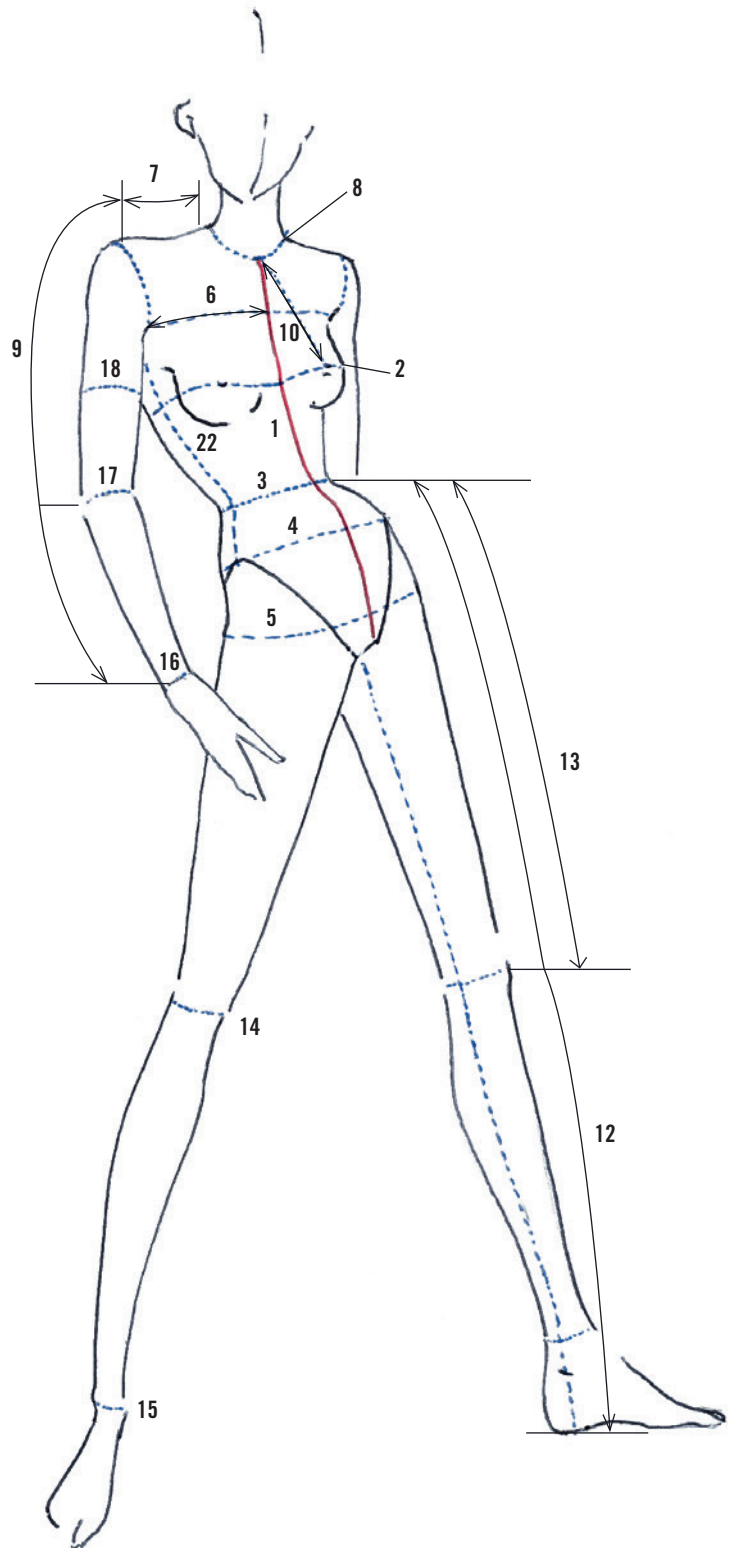
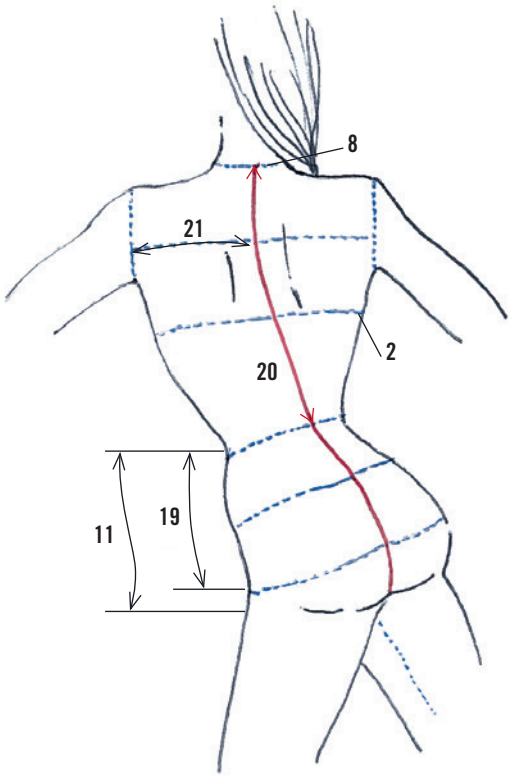
Kõik mõõdud võetakse rätsepa mõõdulindiga, hoides sõrme mõõdulindi ja keha vahel, et anda mõõtudele pisut avarust. Andmed jagatakse kahega (pool kaelaümberrõõtu, pool rinnaümberrõõtu jne), et konstrueerida lõige.

Mõõtude täpselt võtmiseks peaksite

- 1) siduma vööle peenikese lindi ja kontrollima nii eest, tagant kui ka küljelt, et see on horisontaalselt;
- 2) võtma kõik pikkuse ja kõrguse mõõdud sellest lindist lähtudes, et edaspidi vältida vigu seeliku, pluusi või pükste aluslõigetel.

MÕÕDUD

1	Keha esipikkus
2	Rinnaümberrõõtu
3	Vööümberrõõtu
4	Puusanuki ümberrõõtu
5	Puusaümberrõõtu
6	Esilaius
7	Õlapikkus
8	Kaelaümberrõõtu
9	Varrukapikkus
10	Rinnakõrgus
11	Istmikukõrgus
12	Jala väliskülje pikkus
13	Pikkus vööjoonest põlveni
14	Põlveümberrõõtu
15	Pahkluu ümberrõõtu
16	Randmeümberrõõtu
17	Küünarnuki ümberrõõtu
18	Käsivarre ümberrõõtu
19	Puusakõrgus
20	Seljapikkus
21	Seljalaius
22	Kere küljepikkus

MÕÕTUDE VÕTMISE SOOVITUSED

KEHA ESIPIKKUS	1	Mõõta eest kaela alumiselt joonelt mööda keha keskjoont kuni vöökohani.
RINNAÜBERMÕÕT	2	Asetada mõõdulint ümber keha, nii et see jookseb üle rinna kõrgeima punkti ja on keha suhtes täpselt horisontaalne. Mõõta ümbermõõd rinda kokku surumata ja sissehingamise ajal.
RINDADE VAHE	2A	Rindade kõrgemate punktide (rinnanibude) vahekaugus.
VÖÖÜBERMÕÕT	3	Mõõta liigse surveta ja täpselt horisontaalselt.
PUUSANUKI ÜBERMÕÕT	4	Mõõta 9 cm vöökohast altpoolt ja taljega paralleelselt, liigse surveta.
PUUSAÜBERMÕÕT	5	Mõõta 22 cm vöökohast altpoolt ja taljega paralleelselt, liigse surveta ja kõige laiemast kohast tuharal.
ESILAIUS	6	Mõõdetava käed on keha külgedel lõdvalt rippu. Mõõta keha laius käsivarte vahel rinnaga horisontaalselt.
ÕLAPIKKUS	7	Mõõta kaelakaare servast õla tipuni.
KAELAÜBERMÕÕT	8	Mõõta kaela alumisest servast survet avaldamata.
VARRUKAPIKKUS	9	Paluda mõõdetaval käsivart ettepoole painutada. Mõõta õla tipust üle küünarnuki randmeni.
RINNAKÕRGUS	10	Mõõta sirge joonena kaelakaare eesmisest alumisest servast rinnanibuni.
ISTMIKUKÕRGUS	11	Paluda mõõdetaval taburetile istuda. Mõõta kaugus küljel vöökohast taburetini.
JALA VÄLISKÜLJE PIKKUS	12	Mõõta pikkus mõõdetava küljel vöökohast põrandani.
PIKKUS VÖÖST PÕLVENI	13	Mõõta pikkus vöökohast põlveni.
PÕLVEÜBERMÕÕT	14	Mõõta survet avaldamata.
PAHKLUU ÜBERMÕÕT	15	Mõõta survet avaldamata.
RANDMEÜBERMÕÕT	16	Mõõta randmeluu kohalt survet avaldamata.
KÜÜNARNUKI ÜBERMÕÕT	17	Mõõta survet avaldamata.
KÄSIVARRE ÜBERMÕÕT	18	Mõõta biitsepsi kohalt (käsi kõverdatud).
PUUSAKÕRGUS	19	Mõõta kaugus vöökohast puusani (22 cm vöökohast allpool).
SELJAPIKKUS	20	Mõõta mööda selja keskjoont 7. kaelalülist vöökohani.
SELJALAIUS	21	Mõõta kehaga horisontaalselt käsivarre kinnituskohast teiseni rindade joonest kõrgemalt.
KERE KÜLJEPIKKUS	22	Mõõta keha küljel puusast kaenlaauguni.

MÕÕTUDE TABEL SENTIMEETRIKES

MÕÕDUD	36N	38N	40N	42N	44N	46N
POOL KAELAÜMBERMÕÖDUST	17	17,5	18	18,5	19	19,5
POOL RINNAÜMBERMÕÖDUST	42	44	46	48	50	52
POOL VÖÖÜMBERMÕÖDUST	32	34	36	38	40	42
POOL PUUSANUKI ÜMBERMÕÖDUST	38,5	40,5	42,5	44,5	46,5	48,5
POOL PUUSAÜMBERMÕÖDUST	45	47	49	51	53	55
ESIPIKKUS	37,5	38	38,5	39	39,5	40
ESILAIUS	16,25	16,5	16,75	17	17,25	17,5
SELJAPIKKUS	40,5	41	41,5	42	42,5	43
SELJALAIUS	17,5	17,75	18	18,25	18,5	18,75
ÕLAPIKKUS	12,2	12,6	13,1	13,4	13,8	14,2
RINNAKÕRGUS	22,5	23	23,5	24	24,5	25
PUUSAKÕRGUS	22	22	22	22	22	22
POOL RINDADE VAHEST	9,25	9,5	9,75	10	10,25	10,5
VARRUKAPIKKUS	60	60	60	60	60	60
KÄEÜMBERMÕÖT	26	27	28	29	30	31
RANDMEÜMBERMÕÖT	16,25	16,5	16,75	17	17,25	17,5
KERE KÜLJEPIKKUS	21,5	21,5	21,5	21	21	20,5
PIKKUS VÖÖST PÕLVENI	57	58	59	60	61	62
PIKKUS VÖÖST MAANI	106	106	107	107	108	108
JALA VÄLISKÜLJE PIKKUS	106,5	106,5	107,5	107,5	108,5	108,5
ISTMIKUKÕRGUS	26,5	27	27,5	28	28,5	29
JALGEVAHE KÕRGUS	58	60	62	64	66	68
ESIOSA ÕLAKÕRGUS	17,5	18	18,5	19	19,5	20
SELJAOSA ÕLAKÕRGUS	16,5	17	17,5	18	18,5	19

Pange tähele! Suuruste juures olev täht N (36N, 38N) tähendab „normaliseeritud“. See on 1000 naise mõõtmisel saadud tulemuste keskmine, mida peetakse standardiks.

**01 PÕHI-
LÕIKED**

the 1990s, the number of people with a diagnosis of schizophrenia has increased in many countries. The prevalence of schizophrenia in the United Kingdom has risen from 1.2% in 1980 to 2.3% in 1998 (Meltzer and Murray 2002). This increase has been attributed to a number of factors, including changes in diagnostic criteria, changes in the way in which people with mental health problems are identified, and changes in the way in which people with mental health problems are treated (Meltzer and Murray 2002).

One of the most widely cited theories of the increase in schizophrenia is the dopamine hypothesis. This hypothesis suggests that an overactivity of dopamine in the brain is a key factor in the development of schizophrenia. This overactivity is thought to be caused by a combination of genetic and environmental factors. The dopamine hypothesis has been supported by a number of studies, including studies of people with a family history of schizophrenia, studies of people with a diagnosis of schizophrenia, and studies of people with a diagnosis of schizophrenia who have been treated with dopamine antagonists (Meltzer and Murray 2002).

Another theory of the increase in schizophrenia is the social causation theory. This theory suggests that the increase in schizophrenia is a result of changes in the social environment. This theory is based on the idea that the social environment plays a key role in the development of mental health problems. This theory has been supported by a number of studies, including studies of people with a family history of schizophrenia, studies of people with a diagnosis of schizophrenia, and studies of people with a diagnosis of schizophrenia who have been treated with social interventions (Meltzer and Murray 2002).

There is still much to be learned about the causes of schizophrenia. However, the dopamine hypothesis and the social causation theory are two of the most widely cited theories. Both of these theories suggest that the increase in schizophrenia is a result of a combination of genetic and environmental factors. This suggests that the development of schizophrenia is a complex process that involves a number of different factors. Further research is needed to better understand the causes of schizophrenia and to develop more effective treatments for this condition (Meltzer and Murray 2002).

2.1. The dopamine hypothesis of schizophrenia

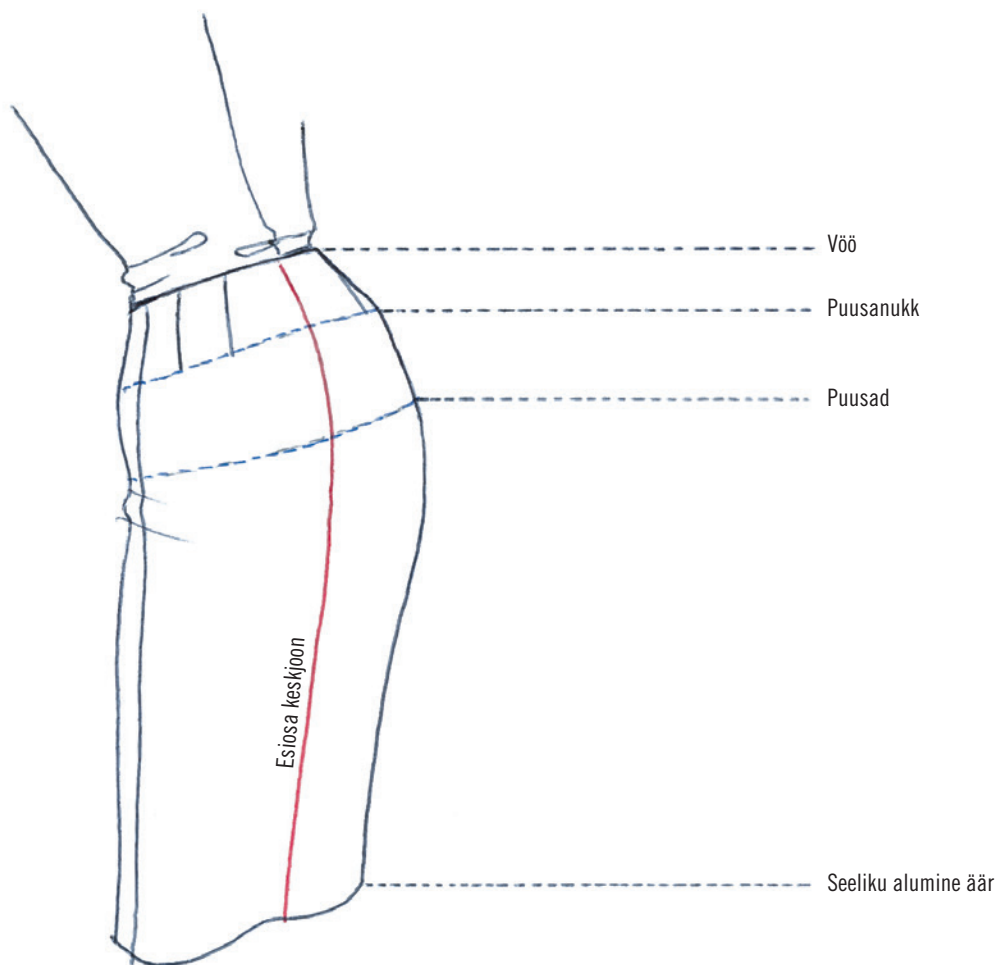
The dopamine hypothesis of schizophrenia is one of the most widely cited theories of the increase in schizophrenia. This hypothesis suggests that an overactivity of dopamine in the brain is a key factor in the development of schizophrenia. This overactivity is thought to be caused by a combination of genetic and environmental factors. The dopamine hypothesis has been supported by a number of studies, including studies of people with a family history of schizophrenia, studies of people with a diagnosis of schizophrenia, and studies of people with a diagnosis of schizophrenia who have been treated with dopamine antagonists (Meltzer and Murray 2002).

One of the most widely cited studies of the dopamine hypothesis is the study by Meltzer and Murray (2002). This study found that people with a diagnosis of schizophrenia who had been treated with dopamine antagonists showed a significant reduction in the number of symptoms. This finding supports the idea that an overactivity of dopamine is a key factor in the development of schizophrenia. Further research is needed to better understand the dopamine hypothesis and to develop more effective treatments for this condition (Meltzer and Murray 2002).

SIRGE SEELIKU PÕHILÕIGE

10/1

SIRGE SEELIKU PÕHILÕIGE

EESMÄRK

- Seeliku põhijoonis on keha kujutis vöökohast põlvedeni, mille järgi saab õmmelda kõiki seelikuid vastavalt moele. Siinne mudel on lihtne ja sirge. Selle tegemiseks peate võtma kindlad mõõdud. Ärge unustage nende võtmisel hoida sõrme mõõdulindi ja keha vahel, et seelik ei tuleks liiga ümber.
- Valgele jõupaberile joonistatakse poole seeliku joonis.
- Joonistada tuleb altpoolt (põlvest) vöökoha poole, korralike täisnurkadega, et vältida edasisi probleeme.

MÕÕDUD

MÕÕDUD	SUURUS 38N
Pool vöö- ümbermõõtu	34 cm
Pool puusa- ümbermõõtu	47 cm
Pool rindade vahest	9,5 cm
Puusanuki kõrgus	9 cm
Puusakõrgus	22 cm
Seeliku pikkus	50 cm
Puusa avaruslisa	1,5 cm
Vöökoha avaruslisa	0,5 cm

VAHENDID

- Valge jõupaber
- Läbipaistev ruudustikuga joonlaud
- Kopeerratas
- Peenike harilik pliiaats HB
- Nurklaud
- Lekaal
- Kalka
- Kustukumm

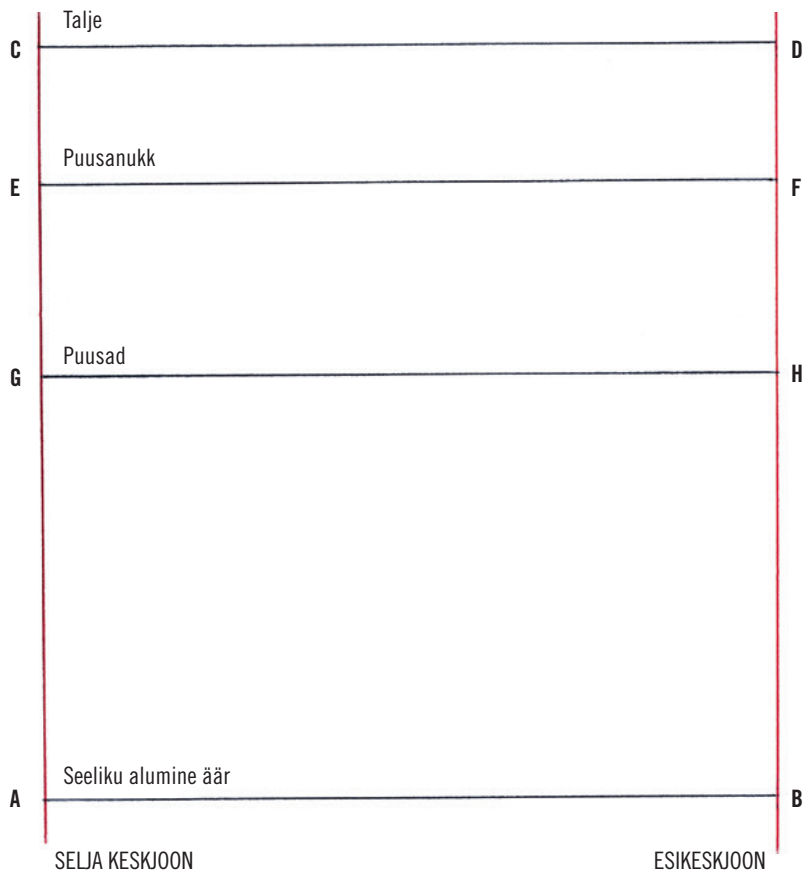
1 KONSTRUEERIMISE PÕHIVÕRK

- Tõmmake paberi alläärde horisontaaljoon.
- Vasakule märkige punkt A (**seljaosa keskjoon**).
- Paremale märkige punkt B (**esiosa keskjoon**).
- $AB = \frac{1}{2}$ puusaümbermõõdust + avaruslisa ehk $47 + 1,5 = 48,5$ cm
- Tõmmake nendest punktidest ülespoole risti jooned.
- $AC =$ seeliku pikkus = 50 cm
- $BD = AC$
- Tõmmake sirge joon punktide C ja D vahele (**talje horisontaal**).
- Vööjoone alla tõmmake 9 cm kaugusele **puusanukijoon** (= CE = lõimejoon). Tõmmake joon EF.
- Vööjoone alla tõmmake 22 cm kaugusele **puusajoon** (CG = DH, puusakõrgus). Tõmmake joon GH.

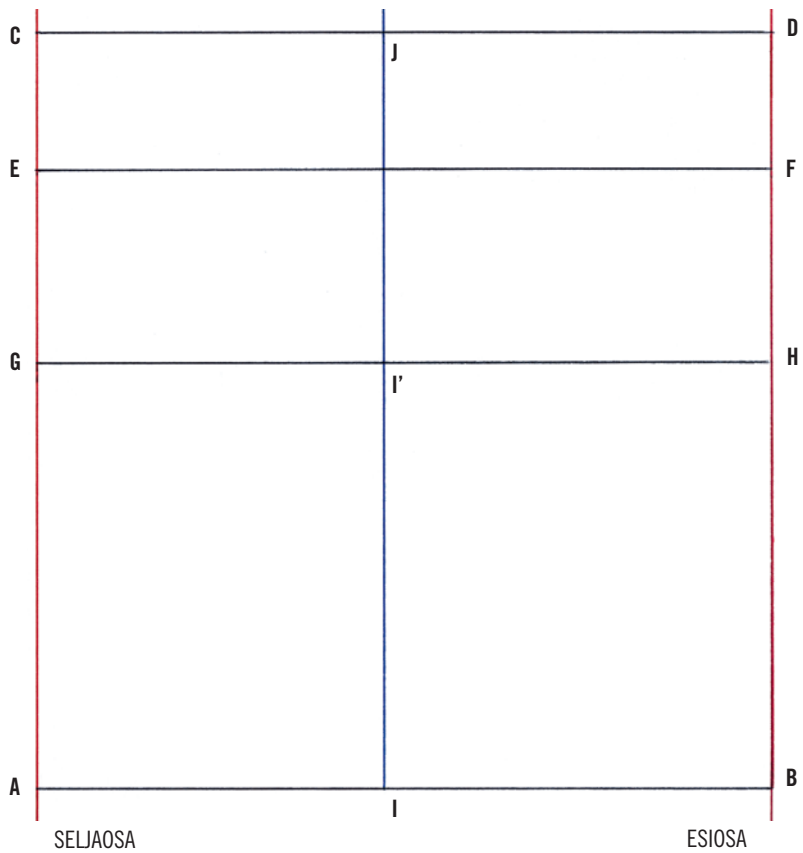
2 KÜLJEJOON

Külje konstrueerimise joon (IJ) asub alati 1 cm võrra tagaosaga poole. Nii tuleb seelik ilusam: istmiku kumerus on väiksem ja eestvaates ei ole näha seeliku küljeõmblusi. Joon tuleb tõmmata paralleelselt keskjoonega ning risti vöökoha-, puusa-, puusanukijooniga ja seeliku alumise äärega.

- Esiosa** = BI = DJ = $\frac{1}{2}$ puusa : 2 + 1 cm ehk $48,5$ cm : 2 + 1 = 25,25 cm
- Seljaosa** = AI = CJ = $\frac{1}{2}$ puusa : 2 - 1 cm ehk $48,5$: 2 - 1 = 23,25 cm

PÕHIVÕRK

KÜLJEJOONE KONSTRUEERIMINE

3 KÜLJEKAAR

Põhijoonise külgedele tuleb joonistada kaared, mis järgivad kehakumerust taljest puusani. Kaared joonistatakse lekaaliga, asetades selle puusa kõige kumerama osa poole ja peenem osa talje poole, nii et lekaal paigutub umbes 3 cm üle vööjoone.

- Puusakaare väärtuse saamiseks lahutage poolest puusaümberrõõrust pool vöömõõtu, millest omakorda tuleb maha arvata seljaosa ja esiosa sissevõtted.
- $\frac{1}{2}$ puusamõõdust = 47 cm + 1,5 cm = 48,5 cm
- $\frac{1}{2}$ vööümberrõõrust = 34 cm + 0,5 cm = 34,5 cm
- $48,5 - 34,5 = 14$ cm
- Saadud väärtus 14 cm on kahe seljaosa ja kahe esiosa sissevõtte ning puusakaare summa, arvestades, et
- selja keskjoone sissevõtte = 1 cm seljaosa keskel
+ 3 cm seljasissevõtte = 4 cm
- esiosa sissevõtte = 2 cm laiuselt rinnanibu taljest
+ teine 2 cm laiune sissevõtte = 4 cm
- Seega tuleb küljekaare väärtuse saamiseks lahutada saadud väärtusest (14 cm) sissevõtte summa (kokku 8 cm):
- $14 - 8 = 6$ cm (küljekaar selja- ja esiosale)
- kaar esiosale (JK) = $6 : 2 = 3$ cm
- kaar seljaosale (JL) = 3 cm
- Lekaaliga joonistage seljaosa kaar LI'.
- Lekaaliga joonistage esiosa kaar KI'.
- LI' ja KI' peavad olema sümmeetrilised.

Pange tähele! Joone alguses jätke I' juures 1 cm ulatuses joon sirgeks, et vältida küljekaarel koledat nurka.

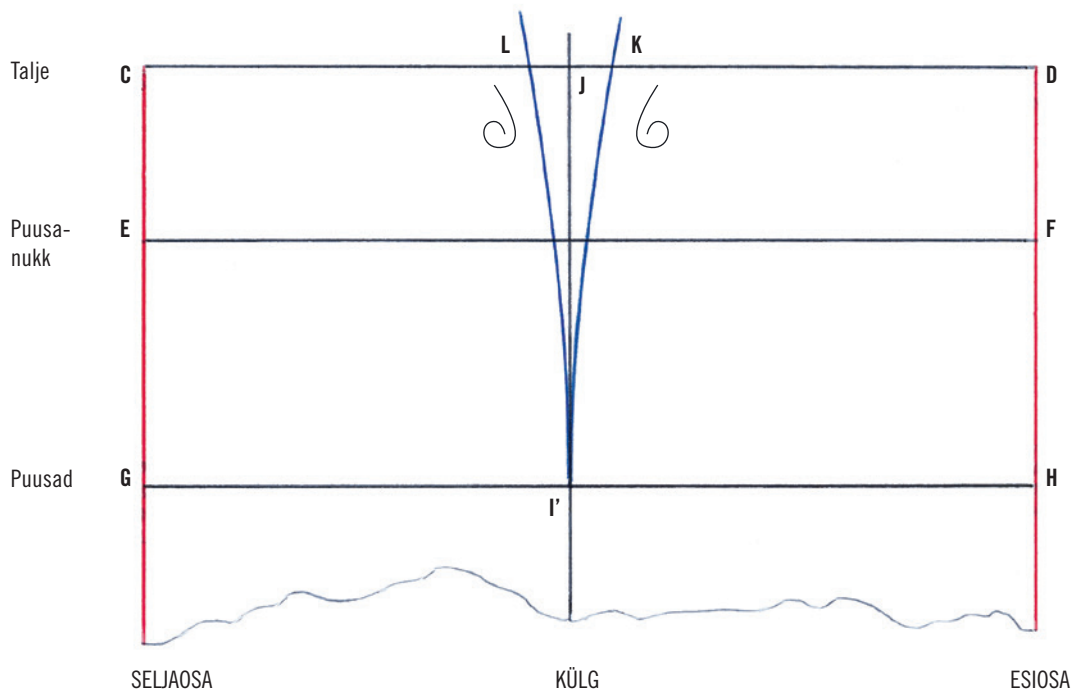
4 SELJA- JA ESIOSA SISSEVÕTTED

SELJAOSA

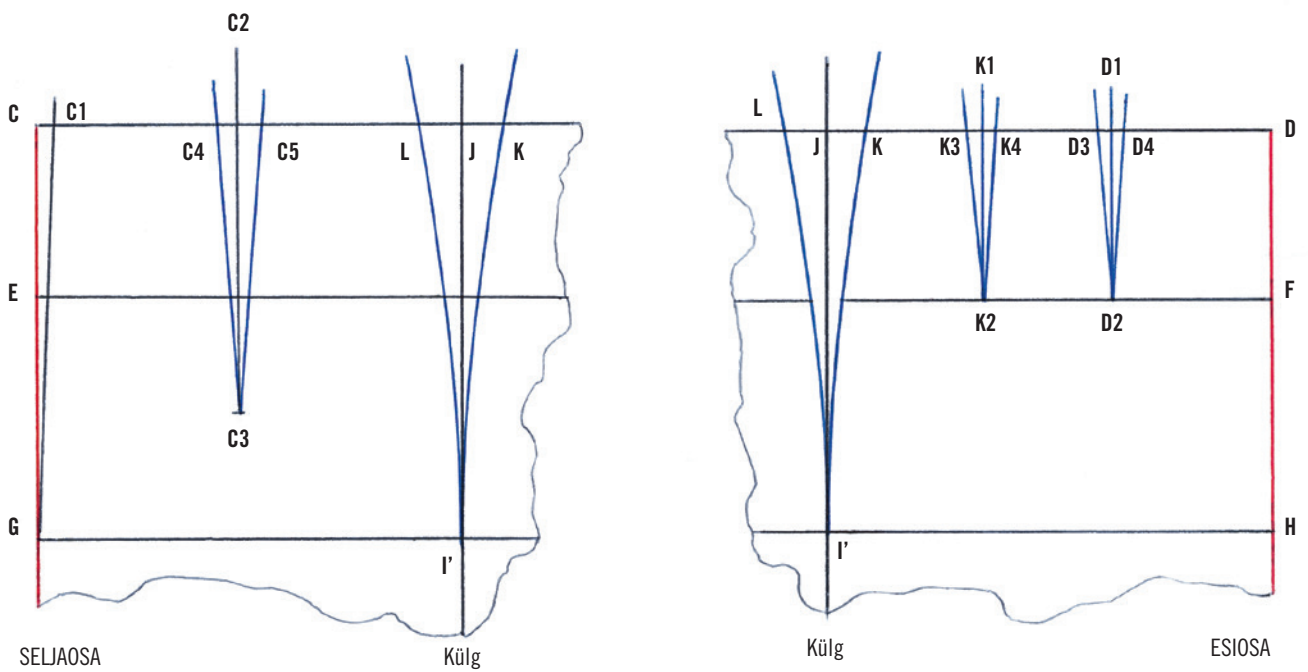
- CC1 = 1 cm laiune sissevõtte selja keskel. Mõõtke punktist C kaugus 1 cm ning saadud punktist C1 tõmmake sirge joon punktini G.
- C2 = selja 3 cm sügavuse sissevõtte telg (= $\frac{1}{2}$ C1L).
- Märkige joonel CJ punktist C2 1,5 cm vasakule punkt C4 ning 1,5 cm paremale punkt C5.
- Joonlauaga tõmmake vööjoonega risti joon C2C3, arvestades, et C3 asub 12–15 cm kaugusel punktist C2.
- Joonlauaga tõmmake jooned C4C3 ja C5C3.
- Pikendage joont üle vöökoha joone, et hiljem viimast parandada.

ESIOSA

- Esimese sissevõtte telje väärtuse saamiseks kasutage poolt rindade vahekaugusest: DD1 = 9,5 cm.
- Kui olete punkti D1 joonele JD ära märkinud, tõmmake joonega JD risti sirge läbi punkti D1 ja märkige 9 cm kaugusele (puusanuki kõrgus) punkt D2 (D1D2 = 9 cm).
- Joonel JD märkige punktid D3 ja D4 1 cm kaugusele punktist D1 (D3D4 = 2 cm).
- Joonlauaga tõmmake jooned D3D2 ja D4D2.
- Teise sissevõtte telje väärtuse saamiseks märkige joone D3K keskele punkt K1 (K1 = $\frac{1}{2}$ D3K).
- Tõmmake joonest JD risti läbi joon, mis läbib punkti K1, ja pikendage seda 9 cm kaugusele. Märkige punkt K2 (K1K2 = 9 cm).
- Märkige punkt K3 ja K4 ühe sentimeetri kaugusele punktist K1 (K3K4 = 2 cm).
- Joonlauaga tõmmake jooned K3K2 ning K4K2.

KÜLJEKAAR

SELJA- JA ESIOOSA SISSEVÕTTED

Saadud joonis kopeerige kalkale, jättes lehe kõikidesse servadesse 2–3 cm vaba ruumi.

SELJAOSA

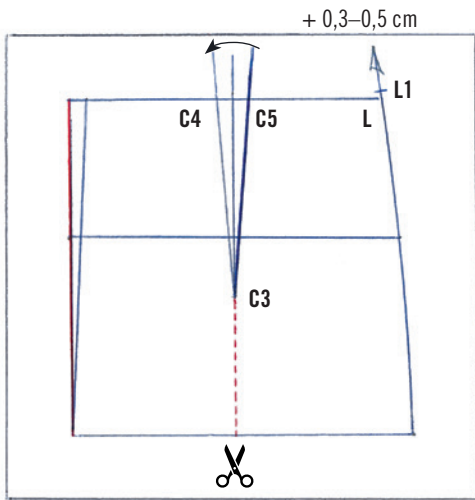
- Lõigake paberi alumisest äärest kuni punktini C3 ja voltige leht kokku mööda joont C5C3. Seejärel voltige nii, et punkt C5 asuks punktil C4.

ESIOSA

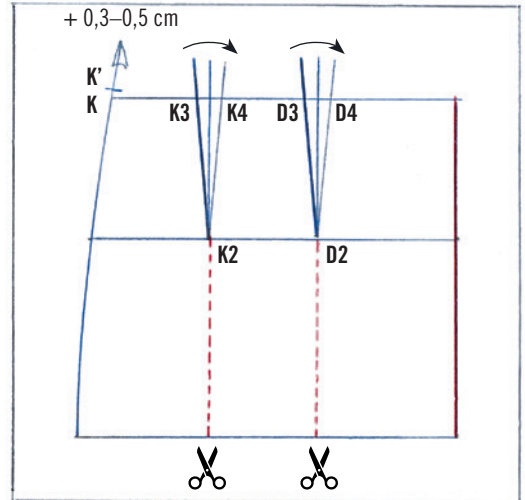
- Lõigake lehe alumisest äärest kuni punktini K2 ja D2, voltige leht kokku joonel D3D2 ning asetage punkt K3 punktile K4 ning punkt D3 punktile D4.

SELJA- JA ESIOSA

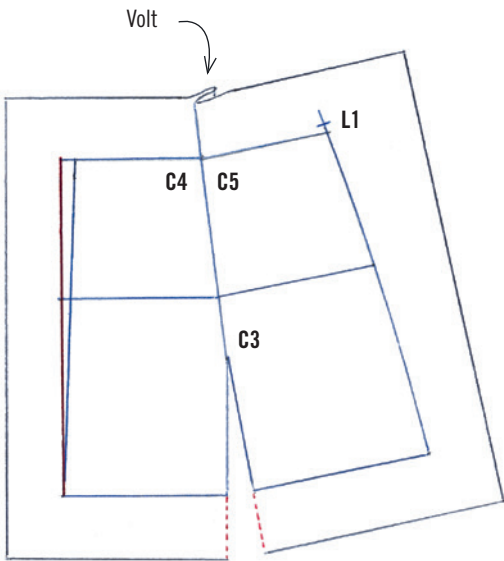
- Pikendage puusakaart vööjoonest 0,3–0,5 cm kõrgemale (LL1 ja KK').
- Parandage vööjoone kaart lekaaliga, jäädes võimalikult juba olemasolevale joonele, kuid läbides järgmisi punkte:
- seljaosas L1 suunaga selja keskele (1 kord)
- esiosas K' suunaga esiosa keskele (2 korda)

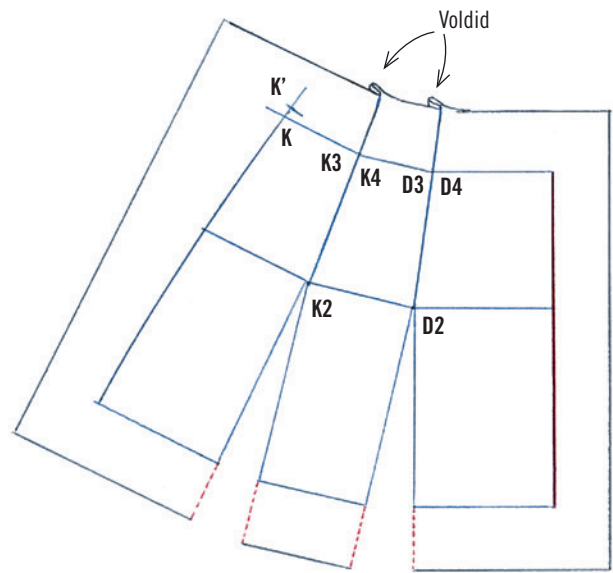
SELJAOSA

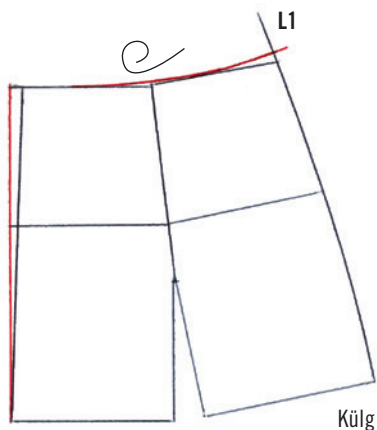
ESIOSA

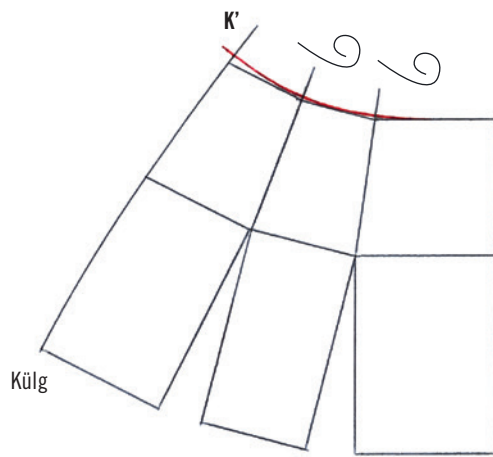
SELJAOSA

ESIOSA

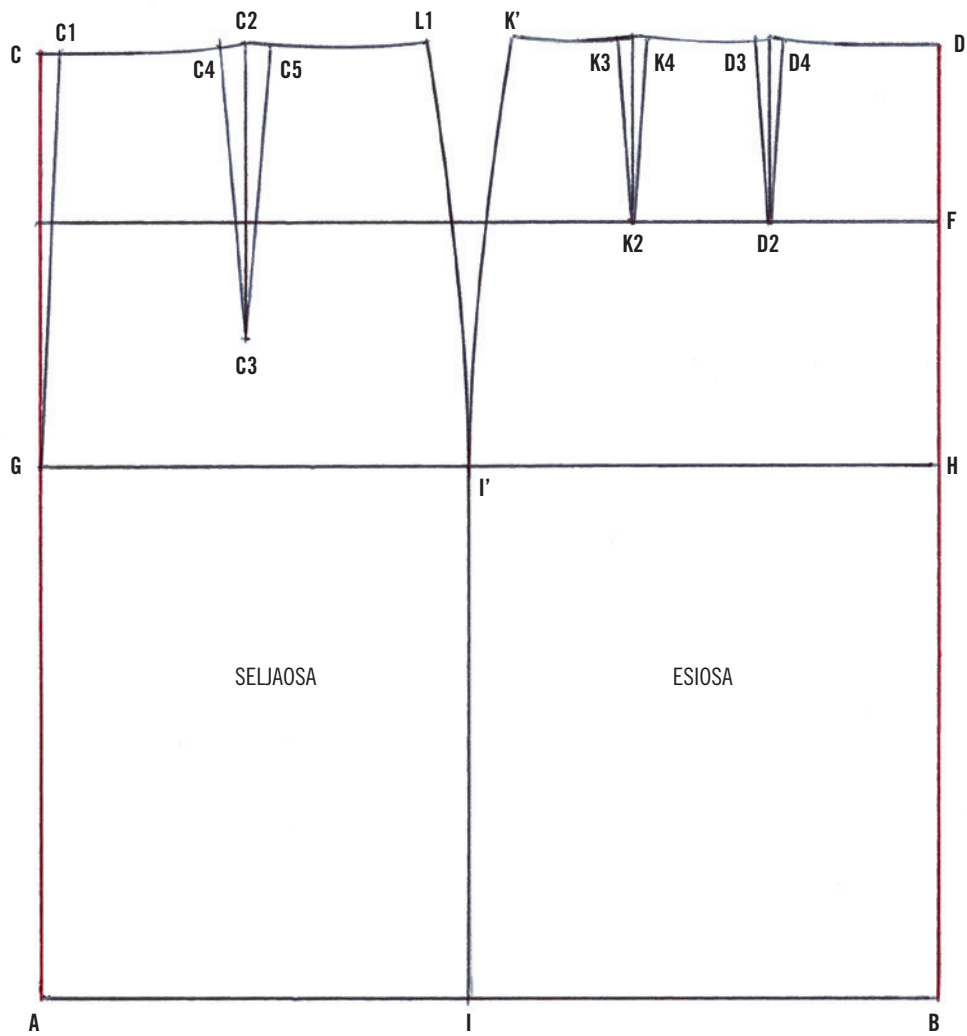

SELJAOSA

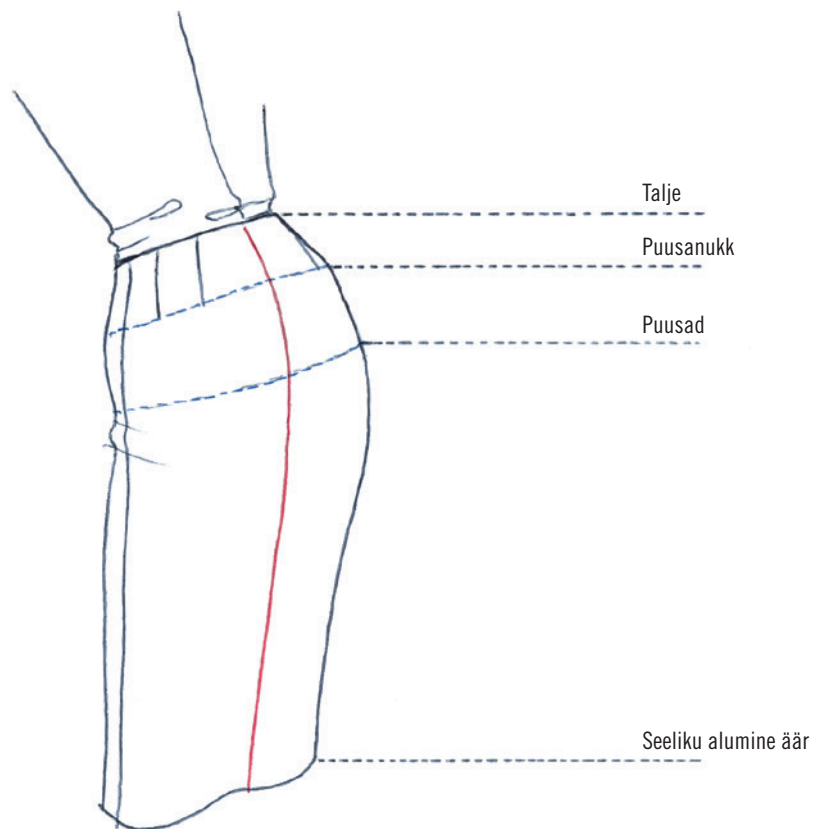

ESIOSA

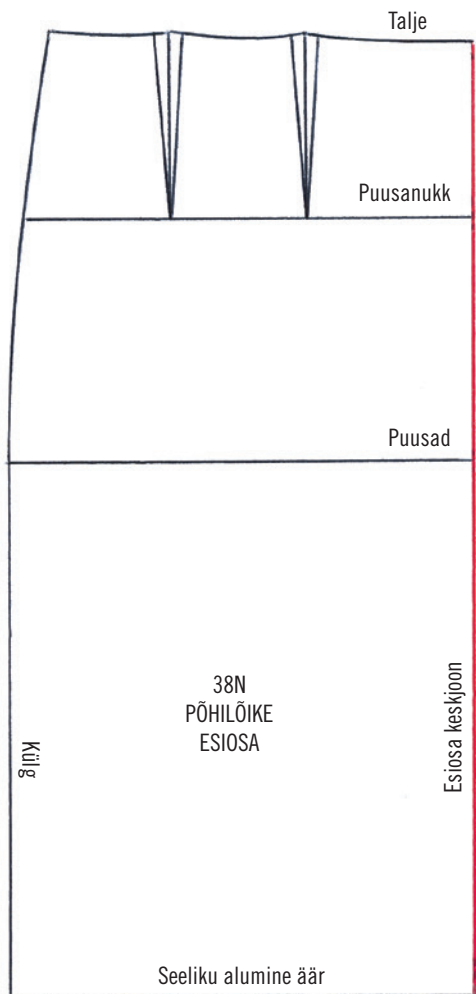
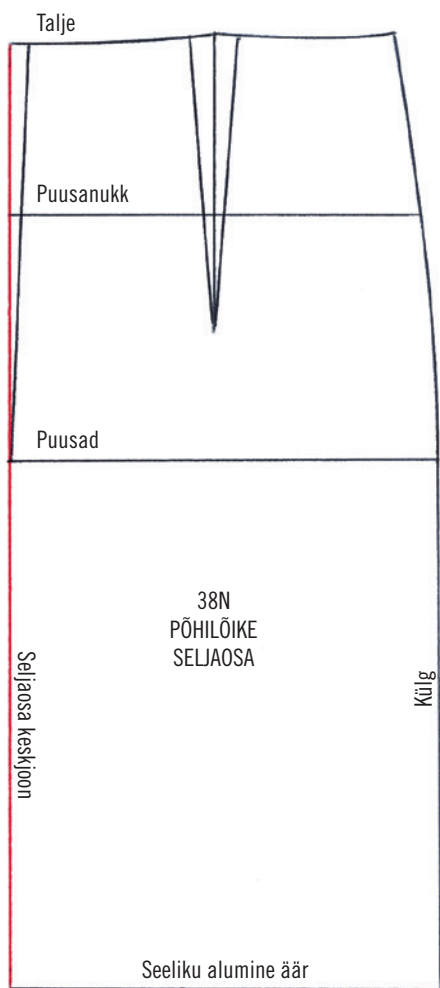
SELJA- JA ESIOSA VÖÖJOONE KONSTRUEERIMINE

SIRGE SEELIKU PÕHILÕIGE

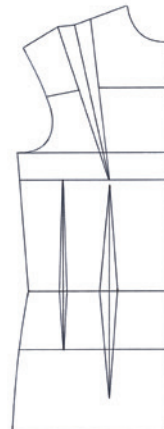
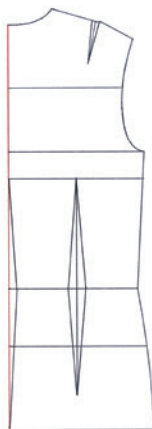

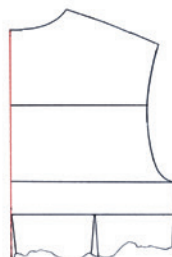
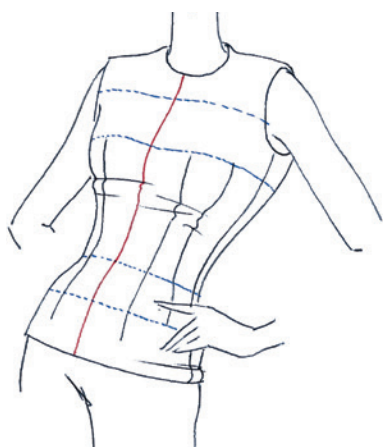
PLUUSI PÕHILÕIGE

1/02

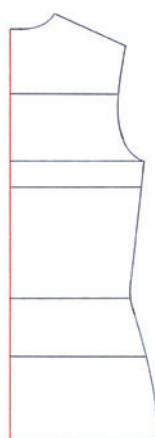
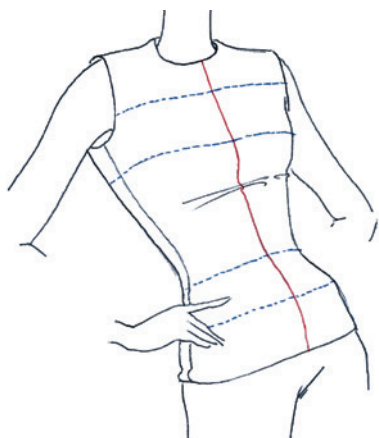
1 PLUUSI PÕHILÕIGE

lk 32

2 PÕHILÕIGE ILMA ÕLASISSEVÕTTETA

lk 46

3 VENIVA PLUUSI PÕHILÕIGE

lk 48

PLUUSI PÕHILÕIGE

EESMÄRK

- Pluusi põhijoonis on keha kujutis õlgadest puusadeni, mille järgi saab õmmelda kõiki rõivaid vastavalt moele. Põhijoonis tehakse poole keha jaoks (parem kehapool) selja keskosast esikeskosani, arvestades, et keha on sümmeetriline. Põhijoonis joonistatakse puusast õlani.
- Põhijoonis tehke papile, et edaspidi oleks lihtsam. Hiljem piisab vaid papist väljalõigatud põhijoonise kontuuride kopeerimisest valgele jõupaberile.
- Sissevõtete lõpp-punktid tuleks papil augustada, et nende asukohti hiljem jõupaberile üle kanda.

MÕÕDUD

MÕÕDUD	SUURUS 38N
Pool kaelaübermõõtu	17,5 cm
Pool rinnaübermõõtu	44 cm
Pool vööübermõõtu	34 cm
Pool puusaübermõõtu	47 cm
Esipikkus	38 cm
Seljapikkus	41 cm
Pool esilaiust	16,5 cm
Pool seljalaiust	17,75 cm
Õlapikkus	12,6 cm
Rinnakõrgus	23 cm
Puusakõrgus	22 cm
Pool rindade vahest	9,5 cm
Kere küljepikkus	21,5 cm
Õlakõrgus ees	18 cm
Õlakõrgus taga	17 cm

VAHENDID

- Valge jõupaber
- Läbipaistev ruudustikuga joonlaud
- Kopeerratas
- Peenike harilik pliiaats HB
- Nurklaud
- Lekaal
- Kalka
- Kustukumm

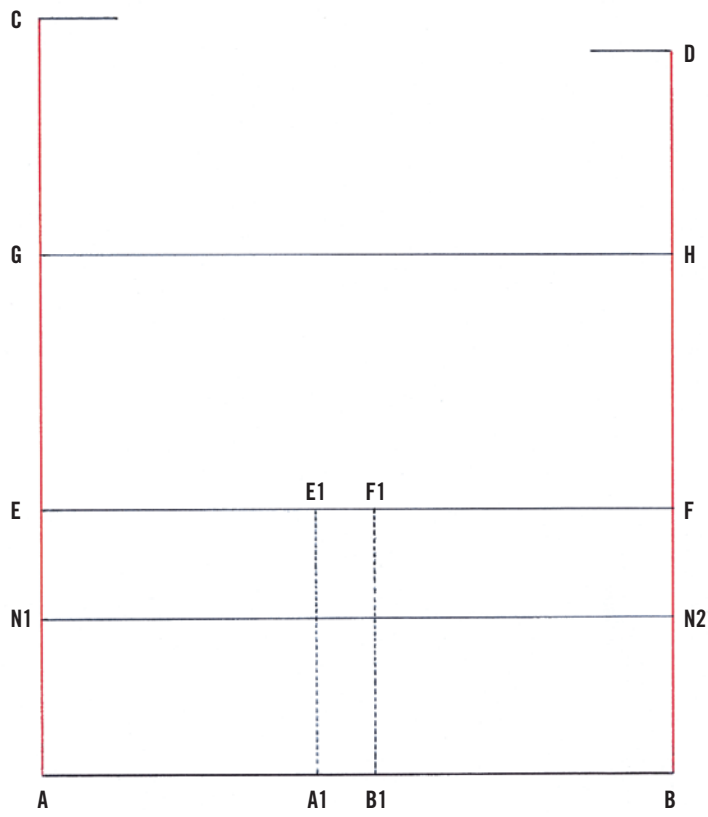
I

PÕHIVÕRK

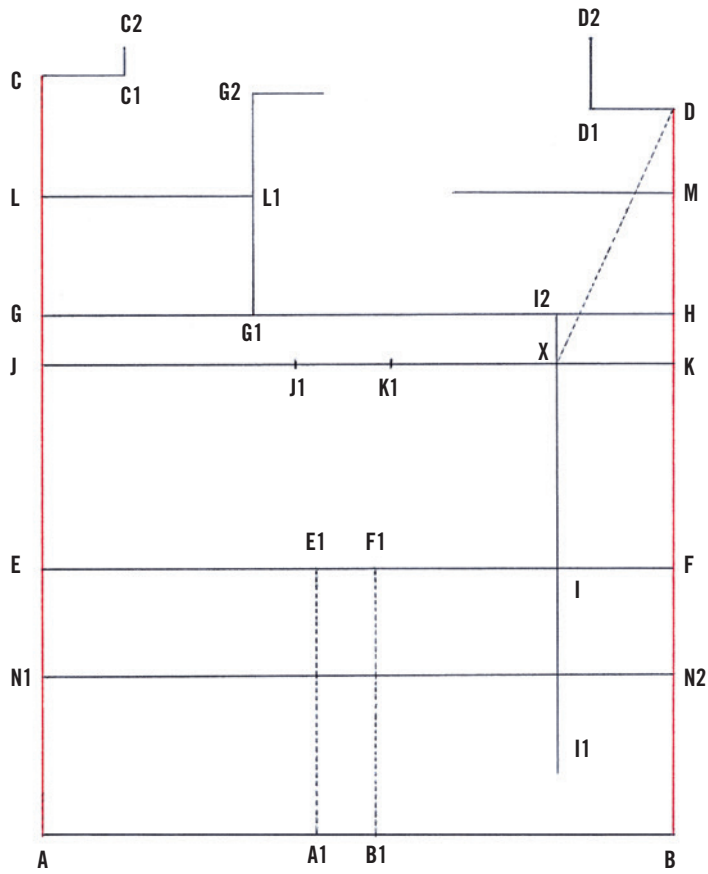
- Tõmmake paberilehe alläärde horisontaalne joon: sellest saab **puusajoon**.
- Vasakule märkige punkt A (**seljaosa keskjoon**) ja tõmmake sellest risti üles joon, mille pikkus võrdub seljapikkuse + puusakõrgusega ehk
 $AC = 22 + 41 = 63 \text{ cm}$.

Pange tähele! Jätke servadesse 5 cm vaba ruumi, et tulevased käeaugukaarte otsad ei läheks üksteise peale.

- Paremale märkige punkt B (**esiosa keskjoon**), arvestades, et AB võrdub poolega puusaübermõõdust + avaruslisa, ehk
 $AB = 47 + 5 = 52 \text{ cm}$.
- Tõmmake risti joonega AB joon punktist B, mille pikkus võrdub puusakõrgus + esipikkus, ehk
 $BD = 22 + 38 = 60 \text{ cm}$.
- Joonistage seejärel **vööjoon** (EF), arvestades, et
  - $AE = \text{selja keskosa puusakõrgus} = 22 \text{ cm}$
  - $BF = \text{esiosa puusakõrgus} = 22 \text{ cm}$
  - $AE = BF$

LÕIKE PÕHIVÕRK

RINNAJON